

INTERNATIONAL SCIENTIFIC UNITY

III INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND
PRACTICAL CONFERENCE

«Collective Thinking: Unifying Scientific
Approaches in Multifaceted Research»

Collection of abstracts

November 29 – December 01, 2023
Amsterdam,
Netherlands

UDC 01.1

III International scientific and practical conference «Collective Thinking: Unifying Scientific Approaches in Multifaceted Research» (November 29 – December 01, 2023) Amsterdam, Netherlands, International Science Unity. 2023. 403 p.

The collection of abstracts presents the materials of the participants of the International scientific and practical conference «Synergy of knowledge: New Horizons in Global Scientific Research»

Sumy State University	Kyiv National University of Construction and Architecture
Lviv National Environmental University	Bukovinian State Medical University
Zhytomyr Ivan Franko State University	Dnipro State Agrarian And Economic University
Uman national university of horticulture	Odessa Polytechnic National University
Donbas State Pedagogical University	Borys Grinchenko Kyiv University
Kharkiv National Medical University	"Classic Private University"
Dmytro Motornyi Tavria State Agrotechnological University	Kyiv National Linguistic University
Cherkasy Institute of Fire Safety named after Chornobyl Heroes	"Zaporizhzhia Polytechnic" National university
National Technical University of Ukraine "Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute"	Taras Shevchenko National University of Kyiv
State University of Trade and Economics	Kyiv National University of Culture and Arts
National University of Kyiv-Mohyla Academy	West Ukrainian National University
Bohdan Khmelnytsky National University of Cherkasy	Odesa state agrarian university
National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine	State Tax University
Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University	National Aerospace University named after N. E. Zhukovsky
State University "Uzhhorod National University"	"Kharkiv Aviation Institute"
Vasyl Stefanyk Precarpathian National University	National University of Pharmacy
Kherson State Agrarian and Economic University	Volodymyr Dahl East Ukrainian National University
Ukrainian Engineering Pedagogics Academy	Odessa National Economic Universit
V. N. Karazin Kharkiv National University	University of Customs and Finance
Ivano-Frankivsk National Technical University of Oil and Gas	Oles Honchar Dnipro National University
National Aviation University	Ternopil Ivan Puluj National Technical University
Prydniprovsk State Academy of Civil Engineering and Architecture	Bila Tserkva National Agrarian University
Private Institution of Higher Education «Kharkiv International Medical University»,	State Institution "Luhansk Taras Shevchenko National University"
Lutsk National Technical University	Kryvyi Rih State Pedagogical University
Поліський національний університет	National Aerospace University "Kharkiv Aviation Institute"
Private Higher Education Institution Academy of Recreational Technologies and Law	Kharkiv National University of Radio Electronics
Poltava State Agrarian University	Vinnysia Institute of Trade and Economics of State University of Trade and Economics
	Kryvyi Rih National University
	Alfred Nobel University
	Khmelnytskyi National University
	National Aviation University

The materials of the collection are presented in the author's edition and printed in the original language. The authors of the published materials bear full responsibility for the authenticity of the given facts, proper names, geographical names, quotations, economic and statistical data, industry terminology, and other information.

The materials of the conference are publicly available under the terms of the CC BY-NC 4.0 International license.

© Authors of theses, 2023
© International Science Unity, 2023
Official site: <http://www.isu-conference.com>

Журба А.О., Вишницька Ю.В.
ЗМІНА ПІДХОДІВ ДО АДАПТАЦІЇ КЛАСИЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ В
МАЛЬОПИСАХ НА ПРИКЛАДІ ТВОРІВ ІВАНА ФРАНКА..... 281

Луців С.І., Костирко В.В.
ОБґРУНТУВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ СИСТЕМИ
ВПРАВ ДЛЯ УСУНЕННЯ ПОРУШЕНЬ ПИСЕМНОГО МОВЛЕННЯ.... 285

Zubrilkina A.O., Maloivan M.V.
POTENTIAL OF FAIRY TALES FOR EFFECTIVE ENGLISH
ACQUISITION (ON THE MATERIALS OF TALES BY N. GAIMAN)..... 287

Лахно Н.В.
ДІЄСЛОВА РУХУ ЯК ЗАСІБ ПРОСТОРОВОЇ ЛОКАЛІЗАЦІЇ ДІЇ..... 289

SECTION: PHARMACEUTICS

Shumska O.V., Zhabotynska N.V.
ANALYSIS OF FACTORS AFFECTING PATIENT'S WITH
CARDIOVASCULAR DISEASES PARTICIPATION IN THE
GOVERNMENT PROGRAM REIMBURSEMENT «AFFORDABLE
MEDICINES»..... 293

Olishchuk I.P., Zhabotynska N.V.
ANALYSIS OF THE REQUIREMENT OF ANTIHYPERTENSIVE
DRUGS WITHIN THE IMPLEMENTATION OF MODERN GUIDELINES
FOR PHARMACOTHERAPY OF ARTERIAL HYPERTENSION IN THE
CONDITIONS OF A PHARMACY INSTITUTION..... 295

SECTION: PHILOSOPHY

Suprun A.
NEW FREEDOM IN THE CONDITIONS OF THE NEW REALITY..... 297

Алексюк І.
ПРОБЛЕМА ТЛУМАЧЕННЯ ТРАДИЦІЙНОЇ СИЛОГІСТИКИ:
ФОРМАЛІСТИЧНИЙ ПІДХІД СТРОСОНА..... 298

SECTION: PHYSICAL EDUCATION AND SPORT

Потапчук І.В., Борисюк С.Ю.
ФАКТОРИ ДОСКОНАЛЕННЯ ТЕХНІКИ БІГУ НА 400 МЕТРІВ..... 301

2. Cameron, L. (2001). Teaching languages to young learners. Cambridge: Cambridge University Press
3. Widdowson, H. (1990). Aspects of language teaching. Oxford: Oxford University Press

ДІЄСЛОВА РУХУ ЯК ЗАСІБ ПРОСТОРОВОЇ ЛОКАЛІЗАЦІЇ ДІЇ

Лакно Наталія Валентинівна

доцент кафедри української мови
Факультету української філології,
культури і мистецтва

Київського університету імені Бориса Грінченка
n.lakhno@kubg.edu.ua

Актуальним для сучасної лінгвістики є аналіз різних аспектів семантичного переходу лексико-семантичних варіантів (ЛСВ) з одного лексико-семантичного поля (ЛСП) до іншого. Розгалуженість семантичної структури дієслів переміщення та частотність формування подібних значень дає широкі можливості для таких розвідок.

На матеріалі української мови загальні закономірності семантичної структури парних дієслів руху (ДР) та їхньої префіксації розглянула С.О. Соколова [3, с. 39–53]. Не були предметом спеціальних наукових досліджень ЛСВ дієслів руху, які перебувають на перетині ЛСП руху з іншими ЛСП.

Розглянемо закономірності формування перехідних ЛСВ дієслів руху з архісемою «локативність». Тлумачення та нумерацію значень дієслів наводимо за СУМом. Відтінки основних значень дієслів проіндексовано літерами української абетки.

ЛСП дієслів руху взаємодіє з іншими ЛСП, утворюючи спільні ареали. Для опису таких ЛСВ ми використали класифікацію дієслівної лексики, побудовану на основі класифікації предикатів І.Р. Вихованця [1, с. 93–111], оскільки саме ця класифікація найбільше відповідає меті нашого дослідження.

Взаємодія ЛСП дієслів руху з іншими ЛСП відбувається у двох напрямках. З розвитком семантики ДР можуть втрачати значення руху і виходити за межі ЛСП, перетинаючись з іншими ЛСП, а саме: дії (лексичні групи дієслів із значенням творення, видів діяльності, різної інтенсивності дії, спрямованої на об'єкт), стану, процесу, локативності, якості суб'єкта, напр.: *повзати (перед кимсь) / принижуватись / підлещуватись* – дія; *ходитьи дітям* – стан; *дерево плаває* – якість суб'єкта; *колесо ходить* – процес; *з сіней йшло троє дверей* – локативність.

Інколи чітка межа між ЛСВ руху та не-руху відсутня, деякі ЛСВ з архісемами “локативність”, “процес” та “дія” (рідко) перебувають на перетині ЛСП і мають перехідний характер: *ходять вісті по селу* – процес; *дорога веде до саду* – локативність; *качати мед* – дія.

У таких семантемах під час формування нових значень актуалізованим є саме компонент “пересування”, за рахунок цього сема руху погашена лише частково. Перехідні значення ускладнені дією людського фактору, насамперед, наявністю в ситуації суб’єкта, який її певним чином сприймає. Унаслідок цього відбувається актуалізація статичного компонента в семантиці дієслова. Формування значень пов’язане зі зміною семи «середовище пересування»: рух у реальному просторі (вода, земля, повітря) → рух в уявному просторі (в уяві людини). Такі ЛСВ позначають переміщення субстанцій в уяві людини.

ЛСВ з архісемою «локативність» мають значення «бути, перебувати, бути розташованим» і вказують на розташування видовжених предметів у просторі. Досліджувані ЛСВ вже привертати увагу вчених. З’ясовано закономірність виникнення таких значень у ДР, унікальність аспектуальних властивостей цих географічних вживань та механізм їх формування [2, с. 35]. В основу трактування цих значень покладена ідея переміщення мисленнєвого погляду Спостерігача, оскільки згадані ЛСВ насправді швидше описують шлях, яким рухається у своїй уяві суб’єкт, ніж розташування об’єкта в просторі.

Розглядані ЛСВ переважно зафіксовано в семантичній структурі дієслів односпрямованого самостійного руху суб’єкта. Їх формування пов’язане зі зміною семи «середовище пересування». Для деяких ЛСВ основою може слугувати актуалізована сема «спосіб здійснення руху» (наявна переважно в ядерних значеннях): *повзе змія* (1 – “пересувається звиваючись”) → *повзе стежка, дорога* (1Б – “звивисто пролягає”). Такі ЛСВ спостерігаємо в дієсловах *іти, бігти, повзти*, вони наближені до ЛСП локативних дієслів, приєднують актант “суб’єкт”, що розмежовує ЛСВ і позначає конкретну пасивну видовжену неістоту (напис, лавки, хребет; дорога і т. ін.): *Лавки ідуть* (18) *чверть-кругом (сегментом) у три поверхи* (Леся Українка); *Сходи йшли* (18А) *до води* (Л. Первомайський); *Шлях на поле йшов* (18Б) *яром, понад панським садком* (Панас Мирний); *Бігли* (2Б) *до моря цвітучі цитрини* (Л. Первомайський); *Самотою повзли* (1Б) *між хатами брудні дороги* (М. Коцюбинський). ЛСВ можуть приєднувати локативні актанти на позначення місця розташування суб’єкта: *по горі іде* (18) *хребет*; *шлях на поле йшов яром* або актанти на позначення вихідного та кінцевого пунктів розташування: *шлях іде* (18Б) *до села*.

Зазначеним ЛСВ властива висока словотвірна активність (від 3 до 8 дериватів) (табл. 1). ЛСВ *іти* 18, позначаючи розташування предметів у просторі, семантично сумісний лише з префіксами, що конкретизують межі такого розташування або вказують на результативність (4 мотивати), напр.: *Зелена стежечка одбігла* (2) *вліво...* (В. Козаченко); *Далі відійшли* (7) *похазяйські чисті лавки..* (І. Нечуй-Левицький); *Дорога з яру вибігла* (4) *на рівнину* (В. Минко); *Вузька дорога підбігла* (1В) *аж до пагорбка* (О. Копиленко); *Знизу й згори...підійшов* (5) *до монастиря зелений ліс* (П. Загребельний); *Прозорий ліс*

непомітно *перейшов* (13А) у сонячну галявину... (Г. Хоткевич); *Плаї оббіг* (1Д) село *по лівій руці*. (І. Франко); *Йосип дивився у вікно, бачив криву вулиця, що збігла* (3) *до річки* (В. Кучер); *Стежка пішла* (16) *все понад обривом* (Г. Хоткевич); *Далі пішли* (16) *обідрані хатки*(Панас Мирний); *Шлях на поле пройшов* (3) *яром* (Панас Мирний); *Річка обминула невеличкий схил і проповзла* (1В) *аж до лісу* (І. Франко).

Таблиця 1. Префіксація ЛСВ зі значенням “простягатися, тягтися (про шлях, колію)”

Значення префіксів		Основи-мотиватори			
		Бігти 2Б	Іти 18	Іти 18Б	Повзти 1Б
Просторові	Віддалення	<i>Від</i> ₁₋	<i>Від</i> ₁₋	<i>Від</i> ₁₋	–
	Досягнення	<i>В</i> ₂₋ , <i>Під</i> ₂₋	<i>Під</i> ₂₋	–	–
	З одної точки в іншу	–	<i>Пере</i> ₁₋	–	–
	Навколо об'єкта	<i>Об</i> ₁₋	–	–	–
	Вгору	<i>Ви</i> ₂₋ , <i>З</i> ₁₋	–	–	–
	Вниз	<i>З</i> ₂₋	–	–	<i>З</i> ₂₋
	Разом мотиватів	7	3	1	1
Аспектуальні	Початок	<i>По</i> ₁₋	–	–	<i>По</i> ₁₋
	Результат	<i>Про</i> ₆₋	<i>По</i> ₄₋	<i>По</i> ₄₋ , <i>Про</i> ₆₋	<i>Про</i> ₆₋
	Разом мотиватів	2	1	2	2
Загалом		9	4	3	3

Серед дієслів односпрямованого сумісного пересування суб'єкта та об'єкта виявлено лише одне дієслово (*вести* 5), у семантичній структурі якого архісема «пересування» модифікована в архісемі «локативність»: *Стежка веде нас яром, через ліс, до панського маєтку* (Л. Первомайський). Суб'єкт – іменники *стежка, дорога*, об'єкт – іменник на позначення істоти; у семемі наявна також нейтралізована сема напрямку, ЛСВ приєднує локативні актанти.

Словотвірні можливості мотиватора *вести* 5 подібні до словотвірних можливостей локативних ЛСВ дієслів самостійного пересування (зокрема з префіксальною сполучуваністю ЛСВ *бігти* 2Б). Основа сполучається з префіксами *ви-* (в значенні «спрямування дії до певної просторової межі або досягнення цієї межі»), *по-* (в значенні «рух у напрямку від об'єкта»), *при-* (в значенні «прибуття в певне місце») та *про-* (у власне результативному значенні): *Куди вона [стежка] виведе* (3В), *куди приведе – мені невідомо* (П. Загребельний); *Дорога повела* (4) *в ліс* (О. Гончар); *Шлях провів* (13) *нас під горою...* (Марко Вовчок).

ЛСВ зі значенням «пролягати, простягатися в певному напрямку (про вулицю, канал і т. ін.)» подекуди формуються в семантичній структурі непарних дієслів, співвідносних з парними дієсловами. Досліджувані лексеми утворюють з ними синонімічні ряди: *Від озера до парку прямував (2) уже наполовину готовий вузький канал* (Ю. Смолич), пор.: *йшов 3, біг 2Б*. Суб'єктом переважно є іменник зі значенням “довгий вузький предмет”. ЛСВ поширені актантами вихідного та кінцевого пунктів руху або місця руху.

На відміну від парних дієслів, які співвідносні з найбільшою кількістю дериватів серед ЛСВ на позначення не-руху, ЛСВ непарних дієслів не мотивують похідні.

Отже, дієслова руху мають складну семантичну структуру, виявляють подібні моделі багатозначності та розвивають вторинні значення, що перебувають на перетині ЛСП руху та локативності. Одним із головних чинників, що зумовлює відмінності в розвитку дієслівних лексем різних груп, є сема “напрямок руху”. Дієслова різноспрямованого руху не розвивають значень, що несуть ідею спрямованості.

Установлення типової семантичної структури дієслів руху, що належать до різних підгруп, дає змогу спрогнозувати ЛСВ, не зафіксовані в словниках (зокрема СУМі), та знайти їх у мовному матеріалі.

Список використаних джерел

1. Вихованець І.Р. Нариси з функціонального синтаксису української мови. Київ : Наукова думка, 1992. 224 с.
2. Лахно Н.В. Префіксальна сполучуваність дієслів руху в сучасній українській мові : дис... канд. філол. наук : 10.02.01 / НАН України. Інститут української мови. Київ, 2006. 339 с.
3. Соколова С.О. Префіксальна сполучуваність парних дієслів руху на тлі їхньої полісемії. Українська мова. Київ, 2004. №1. С. 39–53.